

สื่อประชาสัมพันธ์/กิจกรรมของกระทรวงยุติธรรมที่ใช้ในการส่งเสริม พัฒนาเด็กและเยาวชนภายใต้โครงการโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์

เพื่อให้การพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถสนับสนุนให้เด็กและเยาวชน เป็นคนเก่ง และคนดี มีความรู้ ภูมิคุ้มกันต่อภัยอันตรายต่างๆ มีความพอเพียง สามารถดำรงชีพ ดูแลตนเองได้อย่างมีความสุขในสังคม กระทรวงยุติธรรม โดยหน่วยงานในสังกัด อาทิ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมบังคับคดี สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และสำนักงานกิจการยุติธรรม จึงได้จัดทำและรวบรวมสื่อ/กิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจให้กับเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องอันส่งเสริมให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เป็นกำลังให้กับประเทศชาติต่อไปในอนาคต สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

● กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

สื่อที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนนำมาใช้ในการพัฒนาและกระตุ้นจิตสำนึกให้แก่เด็กและเยาวชนภายใต้โครงการโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์ ประกอบด้วยสื่อประเภทโสตทัศน (Audio-Visual Media) ซึ่งรับรู้ได้ด้วยการมองเห็นและการได้ยิน จำนวน ๓ สื่อ ได้แก่

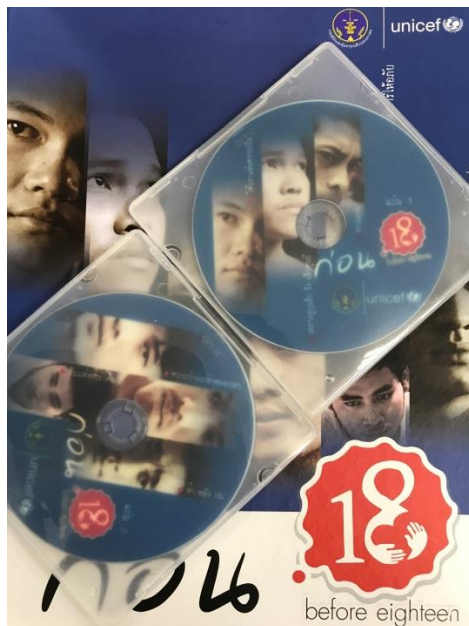
๑) ละครครอบครัวตัว ต.

ละครที่เกี่ยวกับบทบาทพ่อแม่และการเข้าใจวัยรุ่น โดยเน้นการสื่อสารที่เหมาะสมของสมาชิกในครอบครัวและการเข้าใจพัฒนาการของลูกวัยรุ่น เพื่อให้ผู้ปกครองจะได้เข้าใจบทบาทของสมาชิกในครอบครัวที่มีความแตกต่างในเรื่องอายุ สถานะ หน้าที่ ซึ่งความแตกต่างนี้อาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งภายในครอบครัว โดยสาเหตุหลักส่วนหนึ่งเกิดจากการ “การสื่อสาร” ที่คนในครอบครัวมักจะไม่คำนึงถึงความรู้สึกของกันและกัน เช่น การพูดประชดประชัน ตอกย้ำ เปรียบเทียบ โดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมา ทั้งๆ ที่ผู้ส่งสารตั้งใจที่จะพูดเพื่อแสดงความห่วงใย ความหวังดี แต่การสื่อสารทางลบที่แสดงออกมาเสมือนกับสิ่งที่จะสร้างรอยร้าวให้เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งบางครอบครัวเหตุการณ์เช่นนี้เป็นจุดเริ่มต้นของความ

แตกแยกในครอบครัว และเด็กและเยาวชนในครอบครัวเลือกที่จะเอาตัวเองออกจากครอบครัวและบางครั้งอาจกระทำผิดกฎหมายในที่สุด

๒) หนังสือ ก่อน ๑๘

สื่อการเรียนการสอนที่ออกแบบมาเพื่อใช้ในการเสริมสร้างทักษะการคิดให้ผู้ทำกิจกรรมได้เรียนรู้ผ่านการชมภาพยนตร์สั้นเกี่ยวกับชีวิตของเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด เป็นสื่อการสอนชุดแรกที่ใช้เรื่องราวชีวิตจริงของเยาวชนที่มีปัญหาพฤติกรรมและกระทำผิดจนถูกดำเนินคดีและศาลพิพากษาให้ได้รับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรม โดยมีเนื้อหาโดยสรุปดังนี้

๑. **“ใต้เงาแห่งความฝัน”** เป็นเรื่องราวของต้อม ที่อยู่ในครอบครัวที่มีการใช้ความรุนแรงต่อกันและครอบครัวไม่ได้มีบทบาทหน้าที่ในการให้ความรักความอบอุ่นแก่ต้อม เมื่อต้อมมีความทุกข์จึงไม่มีใครลอบใจ ทำให้ต้อมรู้สึกขาดรัก ไม่มีที่พึ่ง และต้องทำทุกอย่างเพื่อความอยู่รอดของตัวเอง โดยพยายามเข้มแข็งทั้งที่จิตใจอ่อนแอ เด็กที่มีชีวิตว่างเปล่าแบบต้อมและขาดความสุขภายในครอบครัวจึงเป็นเด็กที่ไม่เห็นคุณค่าของตนเอง และไม่รักตัวเอง เมื่อไม่รักตัวเองหรือเห็นค่าของตัวเอง ก็ไม่สามารถที่จะรักผู้อื่นหรือเห็นค่าของคนอื่นได้ และสุดท้ายก็มีการใช้ชีวิตเข้าสู่วงจรอาชญากรรม

๒. **“เพราะสูญเสีย จึงเสียศูนย์”** ครอบครัวเป็นส่วนสำคัญในการทำให้ชีวิตของคนคนหนึ่งจะดำเนินต่อไป ต้มได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัวอย่างไม่เหมาะสม แม่ซึ่งเป็นบุคคลที่เด็กต้องการความรักความอบอุ่นมากที่สุดก็ต้องต่อสู้กับปัญหาเศรษฐกิจ ต้องทำมาหาเลี้ยงชีพจนไม่มีเวลามาดูแลลูกอย่างใกล้ชิด พ่อเป็นแบบอย่างในทางที่ไม่เหมาะสม ไม่มีภาวะผู้นำ ครอบครัวที่ตีและไม่ได้แสดงบทบาทของความเป็นพ่อที่ควรเป็นเหมาะสม ส่งผลให้ต้มเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง อีกทั้งยังมีวิธีการรุนแรงในการลงโทษลูก ทำร้ายร่างกายลูก ส่งผลให้ต้มคุ้นเคยกับการใช้ความรุนแรงและคุ้นชินที่จะใช้กำลังในการแก้ไขปัญหา เมื่อต้มเข้าสู่วัยรุ่นซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ และมีความเสี่ยงต่อปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม ประกอบกับต้มคบหากับกลุ่มเพื่อนและถูกชักชวนให้ทดลองในสิ่งไม่ดี ซึ่งต้มก็คล้อยตามเพื่อนเพื่อให้ได้การยอมรับ ต้มจึงมีพฤติกรรมเสียหายมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเพื่อนๆคอยส่งเสริมทำให้ต้มรู้สึกตนเองมีคุณค่า แม้ว่าจะจะเป็นคุณค่าในทางที่ไม่เหมาะสม มีเพียงอาซึ่งเป็นผู้ที่สามารถโน้มน้าวจิตใจของต้ม แต่เนื่องจากความบอบช้ำทางจิตใจประกอบกับครอบครัวก็ไม่สามารถเป็นหลักยึดเหนี่ยวให้ต้มได้ ต้มจึงใช้ชีวิตกับกลุ่มเพื่อนจนกระทั่งกระทำความผิดและถูกดำเนินคดีในที่สุด

๓. **“ทางแยก”** วิธีการอบรมเลี้ยงเด็กและเยาวชนที่ไม่เหมาะสม เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องมากเกินไป ส่งผลกระทบต่อเด็ก คือ ทำให้เด็กขาดทักษะในการใช้ชีวิต ขาดทักษะในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหา รวมทั้งขาดความมั่นใจในตนเอง ครอบครัวที่พ่อแม่คอยดูแลช่วยเหลือจัดการแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้โดยที่เด็กไม่ได้มีโอกาสจัดการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองเลย แต่ในขณะเดียวกัน พ่อแม่ก็อบรมตักเตือนโดยไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความรู้สึกและอธิบายเหตุผล ทำให้เด็กจึงขาดทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่น ไม่มั่นใจในการแสดงความคิดของตนเอง มีลักษณะยอมตามและขาดประสบการณ์ในการแก้ปัญหา เมื่อเด็กต้องมาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากเดิม ต้องตัดสินใจด้วยตัวเองโดยขาดผู้ปกครองคอยช่วยเหลือ จึงขาดทักษะในการใช้ชีวิตและการแก้ไขปัญหา ไม่มั่นใจในตัวเอง อาศัยปัจจัยภายนอกเป็นตัวกำหนดชีวิตแทนที่จะใช้การตัดสินใจของตนเอง และเมื่อคบเพื่อนที่มีความประพฤติเสียหาย จึงคล้อยตามกลุ่มเพื่อนได้ง่าย เพื่อให้ได้รับการยอมรับ ทำให้มีพฤติกรรมเสียหายรุนแรงจนไม่สามารถถอนตัวได้

๔. **“ความว่างเปล่าของเวลา”** พงษ์ เป็นเด็กที่เกิดมาในครอบครัวที่พ่อแม่ไม่เคยให้ความรักความอบอุ่น ไม่มีเวลาในการพูดคุยซักถามและแบ่งปันความรู้สึกในครอบครัว อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีโดยการเป็นผู้ค้ายาเสพติดและเล่นการพนันให้พงษ์เห็นประจำ ทำให้พงษ์ใช้ชีวิตอยู่ตามลำพัง ขาดที่พึ่งพิงและให้คำปรึกษา ไม่ผูกพันกับพ่อแม่ ทำให้พงษ์เป็นเด็กที่ขาดความรักและไม่เห็นคุณค่าในชีวิตของตนเอง มีความรู้สึกเหงา เศร้า รวมทั้งไม่ได้เรียนรู้กฎเกณฑ์บรรทัดฐานที่ถูกต้องของสังคม ทำให้พงษ์มีความเสี่ยงที่จะละเมิดกฎเกณฑ์ของสังคมได้ง่าย แต่โชคดีที่ในวัยเด็ก พงษ์ได้รับประสบการณ์ที่ดีในการช่วยเหลือผู้อื่น ทำให้เกิดความประทับใจและเป็นจุดเปลี่ยนในชีวิตให้พงษ์ตัดสินใจไม่กระทำความผิดอีก

๕. **“วันแห่งการให้อภัย”** เล็ก กับ ใหญ่ เยาวชนชายสองคนที่มีความขัดแย้งกัน โดยภาพที่เป็นผลของความขัดแย้งคือ ความโกรธแค้นของผู้ที่เป็นฝ่ายผู้เสียหายคือ ใหญ่ ที่พ่อของเขาถูกเล็กฆ่าตาย ความโกรธแค้นนี้ทำให้จิตใจของทั้ง ๒ ฝ่าย ต่างทนทุกข์และทรมาน ขณะที่ใหญ่เชื่อว่ามิทางเดียวในการแก้ปัญหาคความแค้นของเขาคือ การแก้แค้นทดแทน ต้องให้เล็กตายตามพ่อของเขาไป และเขาเองก็ไม่เห็นประโยชน์ในการให้อภัยต่อเล็ก เรื่องในตอนนี้องค์การให้คนคูมีความรู้สึก คล้อยตามใหญ่ว่าหากตนเป็นผู้เสียหายเหมือนใหญ่ ตนจะรู้สึกอย่างไรและมีทางเลือกอะไรได้บ้าง ขณะเดียวกันตัวเรื่องก็นำไปสู่จุดสำคัญเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันคือ การเรียนรู้ที่จะให้อภัย โดยผู้กระทำความเสียหายให้กับผู้อื่นก็ต้องเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบในผลของการกระทำ ส่วนผู้เป็นฝ่ายถูกกระทำหรือผู้เสียหายก็ต้องเรียนรู้ในการให้อภัย เพื่อผลสุดท้ายคือ สองฝ่ายได้รับการเยียวยาทางจิตใจและชี้ให้เห็นว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการลดความขัดแย้ง

๖. **“ฟ้าหลังฝน”** พลเกิดมาในครอบครัวที่พ่อดื่มสุราเป็นประจำและไม่ได้ทำงานเป็นกิจจะลักษณะ จนเป็นเหตุให้ทะเลาะกับแม่ ส่วนแม่เป็นหลักในการหาเลี้ยงครอบครัวและส่งพลเรียนหนังสือ แม่จึงเป็นบุคคลสำคัญในชีวิตของพล โดยเป็นแบบอย่างในด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือคนอื่น และความอดทนต่อความยากลำบาก แม่แม่จะไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนพลอย่างใกล้ชิด แต่เมื่อพลเติบโตขึ้นมีพัฒนาการทางความคิดมากขึ้นก็สามารถเข้าใจซึมซับและเรียนรู้ถึงความเสียสละทุ่มเทของแม่ที่มีต่อลูกได้ จึงทำให้พลมีความผูกพันทางอารมณ์กับแม่ เมื่อพลจะทำสิ่งใดก็จะนึกถึงความรู้สึกของแม่ เนื่องจากไม่ต้องการทำให้แม่เสียใจ นอกจากนี้ ความไว้วางใจของแม่ ตลอดจนคำชื่นชมของบุคคลอื่นเป็นสิ่งเสริมแรงและเตือนใจให้พลพยายามทำตัวอยู่ในกฎเกณฑ์ของสังคม แต่เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ยังมีพัฒนาการทางความคิดด้านเหตุผลพัฒนาไม่เต็มที่และยังมีทักษะในการควบคุมอารมณ์ได้ไม่ดี อีกทั้งกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมากเนื่องจากวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากเพื่อน และมักจะมีค่านิยมที่แสดงออกเหมือนกัน เพื่อจะได้เป็นพวกเดียวกัน วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่มีความเสี่ยงที่จะมีพฤติกรรมเสียหายได้ง่าย และเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่คนส่วนใหญ่เป็นแบบหนึ่งแบบใด ก็อาจทำให้

หล่อหลอมหรือคล้อยตามกลุ่มได้เช่นกัน อันนำไปสู่การกระทำผิดในครั้งนี้ ซึ่งพลเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนต่างสถาบันจนเป็นเหตุให้ถูกจับกุมดำเนินคดี และเป็นสาเหตุให้พลเกือบไม่สามารถเรียนต่อจนจบปริญญาตรีตามที่ตั้งใจไว้ แต่การมีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน รวมทั้งการมีแม่ที่ให้ความรัก ความห่วงใยอย่างสม่ำเสมอ และมีครูที่ทำให้กำลังใจสนับสนุนและช่วยเหลือ ตลอดจนการให้โอกาสของสังคมก็เป็นสิ่งสำคัญมากเช่นกัน ที่ทำให้วัยรุ่นที่พลาดพลั้งกลับมาเป็นคนที่ดีได้

๓) สื่อวีดิทัศน์เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน

การ์ตูนแอนิเมชัน ๕ ตอน เกี่ยวกับนักเรียน ๕ คน ได้แก่ ปลายฟ้า กิ่งดาว ภูผา พายุ ลูกหิน และ ตะวัน ซึ่งแต่ละตอนจะเป็นการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเรื่องต่างๆเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาพฤติกรรมและการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยมีเนื้อหาโดยสรุปดังนี้

๑. “TIME เวลาว่างที่ต่างกัน”

เพื่อให้เยาวชนได้เห็นข้อเปรียบเทียบระหว่างการใช้เวลาว่างที่ไม่เกิดประโยชน์ จนอาจส่งผลเสียต่อชีวิต กับการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยประโยชน์ และคุณค่าต่อตนเองและคนรอบข้าง ดังนั้นภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องนี้ สะท้อนให้เห็นถึงการใช้เวลาว่างที่ไม่ใช่แค่งานอดิเรก แต่สามารถกำหนดชีวิตหลังจากนั้นได้

๒. “Friends เพื่อนกันจนวันตาย”

เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการคบเพื่อนทั้งเพื่อนที่ดีและไม่ดี ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของตนเองและนำไปสู่การกระทำผิดได้ การตัดสินใจนั้นต้องใช้สติคิดให้รอบคอบคำนึงถึงผลดีผลเสียที่ตามมา

๓. “แสงสุดท้ายของตะวัน”

เพื่อให้เด็กและเยาวชน นำเรื่องราวไปใช้ในการตัดสินใจไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด กระบวนการสร้างสติ แก้ไขปัญหาชีวิตด้วยตนเองหรือหาที่พึ่งรอบตัว หรือที่ปรึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

๔. “รู้ไว้ใช้ว่า”

เพื่อต้องการให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนักถึงพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายหรือการกระทำเสี่ยงต่อการกระทำผิดกฎหมาย

๕. “ทางเลือกที่ดีกว่า”

เพื่อให้เห็นทางเลือกของการยุติปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธีลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ความรุนแรง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางในการลดระดับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ซึ่งต่างต้องมีความเข้าใจและยอมรับในการกระทำของตนเอง และผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งจะนำมาสู่การปรับความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

● กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้จัดทำสื่อกิจกรรมส่งเสริมการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในเรื่องสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค การไม่เลือกปฏิบัติ และการสร้างภูมิคุ้มกันด้วยการปลูกฝังค่านิยมด้านการเคารพสิทธิผู้อื่นและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข โดยการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้เรื่องการเคารพสิทธิผู้อื่นและสิทธิมนุษยชน ผ่านการผลิตสื่อการเรียนรู้ ๒ กิจกรรม คือ **เกมการ์ดพลังสิทธิ (Rights Card)** และ **เกมบิงโกสิทธิ (Memo Bingo)** พร้อมคู่มือประกอบการใช้งาน ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้หลักการสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเป็นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการสนับสนุนการเรียนการสอนด้านเคารพสิทธิผู้อื่น สิทธิมนุษยชน โดยนำเนื้อหาจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิผู้อื่น หรือเหตุการณ์เรื่องการเคารพสิทธิผู้อื่นในครอบครัว ชุมชน สังคม และระดับประเทศ รวมทั้งเรื่องราวสิทธิมนุษยชนระดับสากลที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับช่วงวัยและพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก

- วัตถุประสงค์ของเกม Rights Card และ Memo Bingo
 - ๑) เพื่อการเรียนรู้และปกป้องสิทธิของตนเอง
 - ๒) เพื่อการไม่ละเมิดและเคารพสิทธิของผู้อื่น
 - ๓) เพื่อการไม่เลือกปฏิบัติ
- เนื้อหาของกิจกรรม : ความรู้เบื้องต้นปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ๓๐ ข้อ แบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ดังนี้
 - ส่วนที่ ๑ หลักการสำคัญสิทธิมนุษยชน (ข้อ ๑ – ๒)
 - ส่วนที่ ๒ สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ข้อ ๓ – ๒๑)
 - ส่วนที่ ๓ สิทธิเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ข้อ ๒๒ – ๒๗)
 - ส่วนที่ ๔ หน้าที่ของบุคคล สังคม และรัฐ (ข้อ ๒๘ – ๓๐)

➤ วิธีการดำเนินกิจกรรม

- ๑) บรรยายบทบาทกรรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ /สิทธิมนุษยชนเบื้องต้น/ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
- ๒) ชมสื่อวีดิทัศน์การเคารพสิทธิผู้อื่น
- ๓) เล่นเกมบิงโกสิทธิ (สำหรับนักเรียนกลุ่มประถมศึกษา : ระยะเวลา ๑๕ – ๒๐ นาที)
เล่นเกมการ์ดพลังสิทธิ (สำหรับนักเรียนกลุ่มมัธยมศึกษา : ระยะเวลา ๓๐ – ๔๕ นาที)
- ๔) ถอดบทเรียน

● สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

รถเคลื่อนที่ให้ความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ การสาธิตการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางนิติวิทยาศาสตร์ในการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐาน แบ่งออกเป็น ๒ ฐานกิจกรรม ประกอบด้วย

๑) ฐานกิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมสาธิตการปิดล้อมและรักษาสถานที่เกิดเหตุ

๑.๑) จัดเตรียมอุปกรณ์ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุเพื่อใช้สำหรับให้ความรู้เด็กและเยาวชน มีความรู้ในกระบวนการด้านนิติวิทยาศาสตร์

๑.๒) สาธิตการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ได้แก่ การจำลอง Crime scene สถานที่เกิดเหตุที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับคดีต่างๆ สามารถทำให้ผู้ร่วมกิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสถานที่เกิดเหตุมากยิ่งขึ้น

๑.๓) ให้เด็กและเยาวชนได้ร่วมลงตรวจสถานที่เกิดเหตุจำลองที่ได้มีการเตรียมไว้ พร้อมทั้งให้บันทึกขั้นตอนรายละเอียดการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ

๒) ฐานกิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมค้นหาและจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือแฝง

๒.๑) มีการจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับปิดผงฝุ่นลายพิมพ์นิ้วมือ การพิมพ์ลายพิมพ์นิ้วมือ และลายพิมพ์นิ้วมือแฝง

๒.๒) มีการสาธิตวิธีการปิดทาลายนิ้วมือแฝง และการอธิบายถึงความแตกต่างของลายพิมพ์นิ้วมือแต่ละประเภท

๒.๓) มีการอธิบายถึงคุณลักษณะสำคัญที่เป็นจุดบ่งชี้ถึงความเป็นอัตลักษณ์บุคคลที่ปรากฏอยู่บนลายพิมพ์นิ้ว เช่น ลักษณะของเส้นทะเลสาบ เส้นแตก เส้นแยก และจุดสังเกตที่นำมาบ่งชี้บุคคลได้ กระบวนการดำเนินกิจกรรม

- **กรมสอบสวนคดีพิเศษ**

๑) เกม “The Choice ทางเลือก-ทางรอด” ดำเนินการโดย ศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม กรมสอบสวนคดีพิเศษ จัดทำขึ้นเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เรื่องหนี้ในระบบที่สามารถสื่อสารเข้าใจง่าย เน้นสร้างการรับรู้ สร้างจิตสำนึก และสามารถใช้อุปกรณ์เพื่อเข้าถึงได้กับทุกกลุ่มเป้าหมายในรูปแบบของเกมกระดาน (Board Game) ซึ่งจะจำลองชีวิตของคนตกเป็นหนี้ในระบบมาเป็นตัวละครในเกมจำนวน ๘ เรื่อง ได้แก่

(๑) เรื่อง "ขจิต : เกษตรรุ่นเก่า" เป็นเรื่องราวของเกษตรกรรอยากซื้อเครื่องมือการเกษตร จึงไปขอกู้ยืมเงินนางอ้วน โดยเอาที่ดินไปจำนอง เป็นการให้ความรู้ข้อกฎหมายในเรื่อง "จำนอง"

(๒) เรื่อง "นวล : โกอินเตอร์" เป็นเรื่องของนางล้วนและนวล แม่ลูกที่ประสบปัญหาชีวิต นางอมรเพื่อนบ้านจึงแนะนำให้ไปทำงานต่างประเทศ เป็นการให้ความรู้ข้อกฎหมายในเรื่อง "การทำสัญญาและการชำระหนี้เงินกู้"

(๓) เรื่อง "ครูโชค : น้ำผึ้งหยดเดียว" เป็นเรื่องของครูต่างจังหวัดที่เห็นโฆษณาของร้านขายรถมอเตอร์ไซด์แล้วเกิดความรู้สึกอยากได้ จึงได้ไปทำสัญญาเช่าซื้อ เป็นการให้ความรู้ข้อกฎหมายเรื่อง "เช่าซื้อ"

(๔) เรื่อง "อุไร : จำใจจำเป็น" เป็นเรื่องของช่างสปาซึ่งพ่อล้มป่วย จำเป็นต้องหาเงินมารักษา จึงขอกู้เงินจากนางแย้มและทำสัญญาขายฝากกัน เป็นการให้ความรู้ข้อกฎหมายในเรื่อง "การชำระหนี้เงินกู้และการทำสัญญาขายฝาก"

(๕) เรื่อง "นิง : ป้ายแดง" เป็นเรื่องของช่างแต่งหน้าที่ใช้ชีวิตฟุ้งเฟ้อ อยากได้รถยนต์ป้ายแดงแต่ผ่อนไม่ไหว เป็นการให้ความรู้ข้อกฎหมายเรื่อง "เช่าซื้อ"

(๖) เรื่อง "ฤดี : รูดปริ๊ด" เรื่องของพนักงานบริษัทซึ่งชายของออนไลน์เป็นรายได้เสริม ได้ทำหนังสือมอบอำนาจให้ลูกน้องไปยกเลิกบัตรเครดิตแทนตน โดยการลงชื่อลอยแต่ไม่กรอกข้อความ เป็นการให้ความรู้ข้อกฎหมายในเรื่อง "บัตรเครดิตและการลงลายมือชื่อในเอกสาร"

(๗) เรื่อง "ป้านิม : รวยทางลัด" เป็นเรื่องของแม่ค้าสัมดำที่ชอบเล่นหวยจนต้องไปกู้เงินนอกระบบมาเล่นหวยและไม่สามารถชำระหนี้ได้ เป็นการให้ความรู้ข้อกฎหมายในเรื่อง "หนี้นอกระบบ"

(๘) เรื่อง "เอก : สิ่งหมอเตอร์ไซด์" เป็นเรื่องของพนักงานโรงงานที่อยากได้มอเตอร์ไซด์จึงขอกู้ยืมเงินจากเจ้านาย เป็นการให้ความรู้ข้อกฎหมายในเรื่อง "การทำสัญญากู้ยืมเงินและการเช่าซื้อ"

ข้อเด่นของเกม คือเป็นการเรียนรู้ชีวิตจริง จึงเป็นสื่อการเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ทุกกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาของแต่ละเรื่องนอกจากได้เรียนรู้ข้อกฎหมายแล้ว ยังเรียนรู้หลักการดำเนินชีวิต เช่น เรียนรู้การออม การเลือกใช้จ่ายเงิน

การลงทุนในรูปแบบต่างๆ การแก้ไขปัญหาเมื่อมีหนี้สินเกิดขึ้น และเมื่อมีปัญหาที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจะขอรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานใดบ้าง เป็นต้น

๒) โครงการ DSI Campus Tour เพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ ขั้นตอนการขอรับบริการ ตลอดจนความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบอาชญากรรมคดีพิเศษอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนต่อกลุ่มเป้าหมายที่สามารถขยายผลให้เกิดการรับรู้ในชุมชนและสังคมได้ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน อันจะทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธา และพร้อมให้ความร่วมมือ สนับสนุนการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยการให้ความรู้เรื่องกลุ่มมิจฉาชีพซึ่งแฝงตัวมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จ้างให้เปิดบัญชีธนาคารให้กับแก๊งค์คอลเซ็นเตอร์ที่หลอกลวงประชาชนให้โอนเงินหรือหลอกลวงให้ชักชวนผู้อื่นมาลงทุนในธุรกิจแชร์ลูกโซ่ โดยอ้างว่าให้ผลตอบแทนสูง ซึ่งระบาดทางอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก ขณะที่ประชาชนในสวนภูมิภาคเองก็อาจตกเป็นเหยื่อกลวงที่ถูกชักชวนให้ลงทุนในรูปแบบต่างๆ ตามสถานการณ์ไม่ว่าจะเป็นแชร์ฉาบปกิจสงเคราะห์ แชร์ล็อตเตอรี่ แชร์ทองคำ ฯลฯ

- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

- ๑) ชุดหนังสือนิทานเสริมพัฒนาการ

- ๑.๑) ชุดนิทานอ่านอุ่นรัก

- ๑.๒) ชุดเกมเล่นล้อมรัก

- ๑.๓) ชุดสื่อเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในเด็กปฐมวัย (องค์ความรู้พัฒนาทักษะสมองส่วน

หน้าเพื่อการประยุกต์ใช้)

ชุดหนังสือนิทานเสริมพัฒนาการเป็นเครื่องมือเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับเด็กปฐมวัยด้วยองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้า (Brain Executive Functions : EF) โดยเด็กปฐมวัยจะถูกกระตุ้นให้มีการฝึกทักษะ EF ทั้ง ๙ ด้าน ได้แก่

๑. ความจำเพื่อใช้งาน (Working Memory)
๒. ยั้งคิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control)
๓. ยืดหยุ่นความคิด (Shift/Cognitive Flexibility)
๔. ควบคุมอารมณ์ (Emotional Control)
๕. ใส่ใจจดจ่อ (Focus/Attention)
๖. ติดตามและประเมินตนเอง (Self-Monitoring)
๗. ริเริ่มและลงมือทำ (Initiating)
๘. วางแผนและจัดการทำงานให้สำเร็จ (Planning and Organizing)
๙. มุ่งเป้าหมาย (Goal-directed Persistence)

ทั้งนี้ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกทักษะ EF ทั้ง ๙ ด้าน จะส่งผลให้การทำงานของสมองส่วนหน้าทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากสมองส่วนนี้ เป็นส่วนที่บ่งบอกลักษณะนิสัย ทำหน้าที่ควบคุมความคิด ความต้องการของตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผนจัดการสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล สามารถลงมือทำ มุ่งสู่เป้าหมาย และเติบโตเป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ต่างๆ

➤ **วิธีการดำเนินกิจกรรม**

คุณครูอนุบาลและคุณครูผู้ดูแลเด็กในโรงเรียนอนุบาลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินการฝึกทักษะสมองส่วนหน้าโดยใช้เครื่องมือการสอนที่เหมาะสม (จะเป็นเครื่องมือที่สำนักงาน ป.ป.ส. สนับสนุน หรือเครื่องมืออื่นๆ ก็ได้) ให้กับเด็กปฐมวัยในชั้นเรียน สอดรับไปกับแผนการจัดกิจกรรม และแผนการเสริมสร้างประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยตามบริบทแต่ละพื้นที่

๒) ครูตำรวจ D.A.R.E.

โครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน D.A.R.E. ประเทศไทย (DRUG ABUSE RESISTANCE EDUCATION) หรือเรียกโดยทั่วไปว่า ครูตำรวจ D.A.R.E. สำนักงานตำรวจแห่งชาติมอบหมายให้กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด (บช.ปส.) ดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อต่อต้านการใช้ยาเสพติดในเด็กนักเรียน (D.A.R.E. ประเทศไทย) ตามหลักสูตรต้นแบบของประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อสร้างทักษะชีวิต ทักษะการปฏิเสธ เรียนรู้แนวทางป้องกันตนเองจากปัญหาเสพติด และเป็นการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างตำรวจ เด็กนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และสมาชิกในชุมชน โดยประเทศไทยได้นำหลักสูตรดังกล่าวเข้ามาปรับใช้ในประเทศไทย โดยเน้นการสอนในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

➤ **วิธีการดำเนินกิจกรรม**

ข้าราชการตำรวจ ซึ่งผ่านการอบรมหลักสูตร D.A.R.E. จากกองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด เข้าทำการสอนนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในสถานศึกษา เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับนักเรียน โดยครูตำรวจ D.A.R.E. ๑ คน จะเข้าทำการสอน ๑๓ คาบเรียน คาบเรียนละ ๑ ชั่วโมง และกำหนดให้ครูตำรวจ D.A.R.E. ๑ คน เข้าสอนอย่างน้อย ๒ ห้องเรียน ต่อ ๑ ภาคการศึกษา

๓) คู่มือครูพระสอนศีลธรรม

คู่มือครูพระสอนศีลธรรมเพื่อการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ อาชีวศึกษา (ปี ๒๕๖๑ สำนักงาน ป.ป.ส. สนับสนุนงบประมาณให้กับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.) ปรับปรุงคู่มือครูพระสอนศีลธรรมฯ กำหนดแล้วเสร็จภายใน ก.ย.๒๕๖๑) การเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อการป้องกัน ยาเสพติดควบคู่ไปกับการใช้แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กล่อมเกลาจิตใจนักเรียนให้ปฏิบัติตน เป็นศาสนิกชนที่ดี ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุข โดยผ่านการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (รายวิชาพระพุทธศาสนา) ตามมาตรฐานตัวชี้วัดในแต่ละระดับ

➤ วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนดำเนินการสอนเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันยาเสพติด ผ่านรายวิชาพระพุทธศาสนา ตามคู่มือฯ ที่กำหนด

๔) คู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่แทรกเนื้อหาสาระความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ที่ครูผู้สอนสุขศึกษาฯ นำไปใช้ เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ ผ่านการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งเป็นการสอนที่สอดแทรกเนื้อหา ในชั่วโมงการเรียนการสอนปกติ

เนื้อหาสาระในคู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตฯ แบ่งออกเป็น ๓ ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติด

ตอนที่ ๒ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดกลุ่มสาระ การเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษากับพฤติกรรมทักษะชีวิตตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖

ตอนที่ ๓ สาระนั้นรู้เกี่ยวกับยาเสพติดสำหรับครู

➤ วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา นำแผนการจัดกิจกรรมในคู่มือฯ ที่กำหนดไปใช้ ในหลายลักษณะ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดและระบุไว้ในคู่มือ "แนวทางการจัด กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันปัญหาเสพติด" ประกอบด้วย

ลักษณะที่ ๑ จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ (แผนการสอน) ปกติของครู และให้นำสาระใน เอกสารเล่มนี้ที่ตรงกับตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ปกติของครูไปบูรณาการกับแต่ละองค์ประกอบของ แผนการจัดการเรียนรู้ปกติของครู

ลักษณะที่ ๒ จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ (แผนการสอน) ปกติของครู และเมื่อจะสอน ตัวชี้วัดที่ตรงกับเอกสารนี้ให้นำแผนการจัดกิจกรรมในเอกสารเล่มนี้ไปใช้จัดการเรียนการสอนแทนแผนการจัดการ เรียนรู้ปกติของครูเฉพาะตัวชี้วัดนั้นๆ

ลักษณะที่ ๓ ศึกษาตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดชั้นปี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษากับพฤติกรรมทักษะชีวิตในเอกสารเล่มนี้ แล้วออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับใช้ในสถานศึกษา ของตนเอง

๕) คู่มือลูกเสือต้านภัยยาเสพติด

(๑) แนวคิดเพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือต้านภัยยาเสพติดทำความดี มีจิตอาสาเพื่อสังคม ตามปณิญาของลูกเสือ โดยผลักดันให้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน/เฝ้าระวังปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

(๒) สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ร่วมกันพัฒนาหลักสูตร ลูกเสือต้านภัยยาเสพติด เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการฝึกอบรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด ต้านภัยยาเสพติดในโรงเรียน โดยเน้นกิจกรรมตามหลักการของลูกเสือ และสอดแทรกเนื้อหาด้านการป้องกันยาเสพติดเข้าสู่กิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมการเรียนรู้เรื่องยาเสพติด การสร้างอุดมการณ์ ต้านภัยยาเสพติด ทักษะชีวิตการป้องกันยาเสพติด การป้องกันภัยยาเสพติด ฯลฯ

➤ วิธีการดำเนินกิจกรรม

๑. จัดอบรมลูกเสือต้านภัยยาเสพติด ตามหลักสูตรที่กำหนด (หลักสูตร ๓ วัน ๒ คืน)

๒. จัดตั้งหน่วยลูกเสือต้านภัยยาเสพติดในโรงเรียน โดยดำเนินการ ดังนี้

๑) มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือกองลูกเสือต้านภัยยาเสพติดในโรงเรียน อย่างน้อย ๑ คน

๒) มีลูกเสือที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรลูกเสือต้านภัยยาเสพติด อย่างน้อย ๒ หมู่ หมู่ละ ๔-๘ คน

๓) โรงเรียนจัดตั้งหน่วยลูกเสือต้านภัยยาเสพติด และทำหนังสือขอรับรองลูกเสือต้านภัยยาเสพติดผ่านหน่วยงานต้นสังกัด เช่น

- กรณีโรงเรียนขยายโอกาส ส่งผ่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

- กรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่งผ่าน สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา

- กรณีโรงเรียนขยายโอกาส และมัธยมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผ่าน สำนัก/กองการศึกษา

๓. กำหนดให้โรงเรียนมอบหมายหน้าที่ให้กับลูกเสือต้านภัยยาเสพติดที่ผ่านการอบรม (หลักสูตร ๓ วัน ๒ คืน) ในการเป็นแกนนำป้องกัน เฝ้าระวัง ปัญหายาเสพติดภายในโรงเรียน เช่น

๑) ปฏิบัติหน้าที่เฝ้าระวัง สอดส่อง ดูแล ตรวจสอบ พื้นที่เสี่ยง มุมอับตามอาคารเรียน พฤติกรรมเสี่ยงของเพื่อนนักเรียน ภายใต้การกำกับของผู้กำกับลูกเสือต้านภัยยาเสพติด ครูที่ปรึกษา ครูฝ่ายปกครอง ตำรวจประสานงานโรงเรียน ฯลฯ

๒) แจ้งข้อมูลเบาะแส เกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเพื่อนนักเรียน พื้นที่เสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง ในโรงเรียน และรายงานให้กับผู้กำกับลูกเสือต้านภัยยาเสพติด ครูที่ปรึกษา ครูฝ่ายปกครอง ตำรวจประสานงานโรงเรียน ฯลฯ

๓) ร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ในวันต่อต้านยาเสพติด และวันสำคัญอื่นๆ

๔) ทำกิจกรรมจิตอาสาช่วยเหลืองานต่างๆ ในโรงเรียน ตามความเหมาะสม

๖) คู่มือและสื่อวิทยากรป้องกันยาเสพติด

คู่มือและสื่อวิทยากรป้องกันยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ได้รวบรวมจัดทำขึ้นเพื่อให้วิทยากรป้องกันยาเสพติดได้ใช้บรรยายให้ความรู้ใน ๓ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ๑) เด็กและเยาวชน ๒) แรงงานในสถานประกอบการ และ ๓) ชุมชน โดยในส่วนกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนมีเนื้อหา ดังนี้

- (๑) การจัดการกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกัน
- (๒) การสร้างบรรยากาศในการจัดการกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้ทำความรู้จัก สร้างความคุ้นเคย และสร้างบรรยากาศให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ
- (๓) สถานการณ์ปัญหาและผลกระทบของยาเสพติด เช่น สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศต่างประเทศ ผลกระทบจากยาเสพติด การแพร่ระบาดตามบริบทพื้นที่ ฯลฯ
- (๔) ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด การใช้ยาในทางที่ผิด โทษพิษภัยยาเสพติด กฎหมายยาเสพติดที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ
- (๕) ทักษะชีวิต (การปฏิเสธและการให้คำปรึกษา)
- (๖) เทคนิควิธีการสร้างความสัมพันธ์เพื่อป้องกันยาเสพติด เช่น การคิดบวก การให้กำลังใจ การยกตัวอย่างประกอบ ฯลฯ
- (๗) สร้างบทบาทและคุณค่าในตนเอง เช่น ใช้ประเด็นคำถามเป็นสื่อให้นักเรียนคิด มีการยกตัวอย่าง หรือเปิดเวทีทัศน์ประกอบ ฯลฯ
- (๘) การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม เช่น เปิดสื่อวีดีทัศน์เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือการให้วิเคราะห์จากภาพข่าวปัจจุบัน ฯลฯ
- (๙) การสร้างเป้าหมายในชีวิต เช่น เปิดวีดีทัศน์เนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างแรงบันดาลใจ ยกตัวอย่างบุคคลที่นักเรียนรู้จัก ยกตัวอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตที่มีความพยายามไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค หรือให้นักเรียนเขียนเป้าหมายในชีวิตของตนเอง ฯลฯ

➤ วิธีการดำเนินกิจกรรม

บรรยายให้ความรู้ในกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชน ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

● **กรมราชทัณฑ์**

กิจกรรมราชทัณฑ์สมานฉันท์ เป็นการนำผู้ต้องขังออกบรรยายถ่ายทอดประสบการณ์แก่เด็กและเยาวชน

➤ วิธีการดำเนินกิจกรรม

- ชมวีดีทัศน์ เช่น อีสรภาพที่ขาดหาย / ชีวิตในเรือนจำ
- อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกระทำความผิดกฎหมาย
- การบำเพ็ญประโยชน์ หรือทำงานบริการสังคม

- **กรมคุมประพฤติ**

กิจกรรมคุมประพฤติให้ความรู้สู่เยาวชน เป็นการให้ความรู้กระบวนการยุติธรรมและงานคุมประพฤติ การป้องกันตนเองไม่ให้เป็นผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม

- **วิธีการดำเนินกิจกรรม**

- ๑) บรรยาย
- ๒) ถาม-ตอบปัญหา
- ๓) สรุปท้ายกิจกรรมและแจกของรางวัล

- **สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม**

- ๑) **กฎหมายสามัญประจำบ้าน**

เป็นคู่มือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทภารกิจของกระทรวงยุติธรรมและนำเสนอความรู้ด้านกฎหมายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน มีเผยแพร่ทั้งในรูปแบบตัวเล่มหนังสือ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)

๒) Application “รู้หมดกฎหมาย”

กระทรวงยุติธรรมได้จัดทำ application “รู้หมดกฎหมาย” เพื่อเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็นและควรรู้ในชีวิตประจำวัน ให้มีเนื้อหาสั้น กระชับ เข้าใจง่าย ซึ่งสามารถดาวน์โหลดลงในโทรศัพท์มือถือได้ทั้งระบบ iOS และระบบ Android โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

• สำนักงานกิจการยุติธรรม

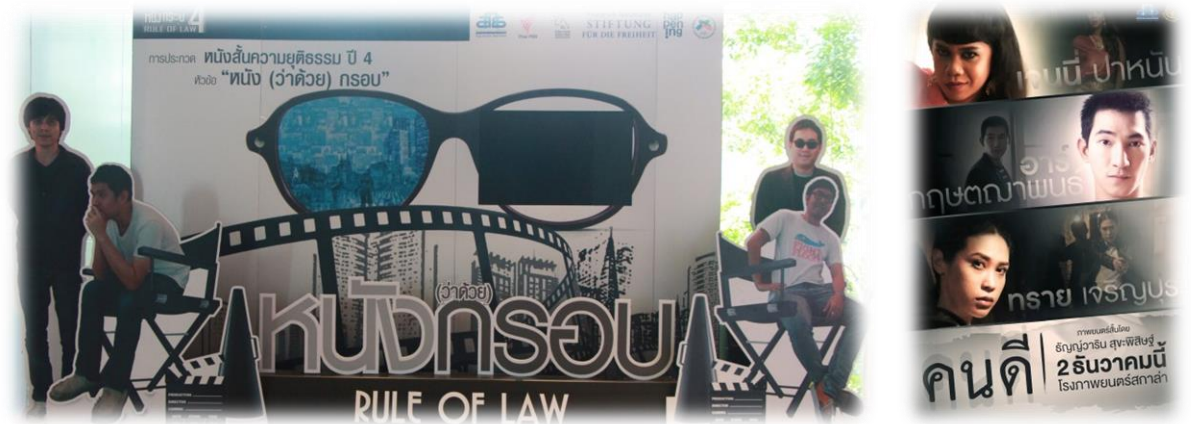
๑) สื่อ Infographic กฎหมายและการป้องกันอาชญากรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้จัดทำหนังสือภาพ Infographic เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านการป้องกันอาชญากรรมและการป้องกันตนเองจากภัยสังคม ผ่านรูปภาพและข้อมูลที่สามารถอ่านและเข้าใจได้ง่าย

๒) หนังสือต้นกระบวนการยุติธรรม

การถ่ายทอดเรื่องราวของความยุติธรรม และกระบวนการยุติธรรม โดยแบ่งเป็นตอน ให้ผู้ชมได้รับทราบถึงกระบวนการยุติธรรม และระบบของความยุติธรรมมีอยู่ทุกที่ ทุกวินาทีของการใช้ชีวิต อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการยุติธรรม

๓) รถเคลื่อนที่ให้ความรู้กฎหมาย/กระบวนการยุติธรรม

การจัดรถเคลื่อนที่เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างการรับรู้และความเข้าใจเรื่องกฎหมายให้แก่ประชาชน โดยสอดแทรกความรู้ผ่านสถาบันการศึกษา ศิลปิน และผู้นำชุมชน และรับฟังปัญหาของประชาชน เพื่อนำมาแก้ไข ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ที่ต้องดำเนินการที่เน้นการรับฟังความเห็นจากประชาชนเป็นหลัก

- กรมบังคับคดี

กิจกรรมวิตามินสมอง เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ทางกฎหมายด้านการบังคับคดี กฎหมายแพ่งทั่วไป การจำนอง จำน่า ขายฝาก กู้ยืม ซ้ำขาย เช่าทรัพย์สิน ค่าประกัน รวมทั้งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ของกรมบังคับคดี

➤ วิธีการดำเนินกิจกรรม

๑. สำนักงานบังคับคดีทั่วประเทศติดต่อประสานงานโรงเรียน
๒. จัดทำแผนการดำเนินกิจกรรม
๓. จัดเตรียมบุคลากรผู้มีความรู้ ความสามารถ สำหรับการลงพื้นที่ให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมาย
๔. เตรียมสื่อการนำเสนอสำหรับการลงพื้นที่ให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมาย
๕. สำนักงานบังคับคดีทั่วประเทศ รายงานผลการดำเนินงานปัญหา / อุปสรรคให้กรมบังคับคดี

ส่วนกลางรับทราบ

● สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับกระทรวงยุติธรรม

แนวทางการเสริมสร้างทักษะทางกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการคัดเลือกและรวบรวมสื่อการเรียนรู้ด้านกฎหมายเพื่อเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ เช่น หนังสือกฎหมายสามัญประจำบ้าน อินโฟกราฟฟิค (Infographic) ความรู้ทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของ กระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นเครื่องมือให้ครูผู้สอนและนักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าประกอบการเรียน การสอน และจัดทำแนวทางการเสริมสร้างทักษะทางกฎหมายขึ้น โดยมีจุดเน้นที่ทักษะสำคัญ ๓ ประการ ได้แก่

๑. การเสริมสร้างทักษะเกี่ยวกับการคิด วิเคราะห์ แยกแยะการกระทำที่เป็นความผิดในทางอาญาและ ทางแพ่ง

๒. การเสริมสร้างทักษะด้านสังคม ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีภูมิคุ้มกันในการตกเป็นเหยื่อ ของการกระทำความผิดทั้งทางแพ่งและอาญา และมีความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและ ประเทศ

๓. การเสริมสร้างทักษะด้านพลเมือง การสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพกฎหมาย มีความ ตระหนักถึงการคุ้มครองและเคารพสิทธิของบุคคล และรู้เท่าทันสื่อออนไลน์

แนวทางการเสริมสร้างทักษะทางกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ร่วมกับกระทรวงยุติธรรม

พุทธศักราช 2561